

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:253

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γραμματεία Υπουργού/Πολιτική
Γραμματεία

ΘΕΜΑ: «Μέτρα για την αντιμετώπιση της φτώχειας στην Ελλάδα».

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. 3848/19.03.2024 Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Χαλκιά Αθανάσιο, αναφορικά με τη λήψη μέτρων βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου των πολιτών και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Καθορισμός κατώτατου μισθού και ημερομισθίου.

1. Με το άρθρο 103 του ν.4172/2013, εισήχθη νέο σύστημα ορισμού του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και του νομοθετημένου κατώτατου ημερομισθίου, έπειτα από ευρεία διαβούλευση τους κοινωνικούς εταίρους. Με το εν λόγω άρθρο παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας να εκδώσει απόφαση καθορισμού του, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του ως άνω άρθρου, το ύψος του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και νομοθετημένου κατώτατου ημερομισθίου καθορίζεται, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και τις προοπτικές της για ανάπτυξη από την άποψη της παραγωγικότητας, των τιμών και της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης, του ποσοστού της ανεργίας, των εισοδημάτων και μισθών.

Με την αριθ. 25058/29.3.2024 Υ.Α. (Β' 1974) από 1.4.2024 ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο αυξήθηκαν κατά 6,4% και έχουν ως εξής:

- α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα οκτακόσια τριάντα ευρώ (830,00 €).
- β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται σε τριάντα επτά ευρώ και επτά λεπτά (37,07 €).

2. Με το άρθρο 33 του ν.5053/2023 (Α' 158), ρυθμίστηκε από 1.1.2024 η προσαύξηση της αμοιβής λόγω προϋπηρεσίας τόσο για τους μισθωτούς που δεσμεύονται από ισχύουσα Συλλογική Ρύθμιση Εργασίας, όσο και για εργαζόμενους που αμείβονται με τον νόμιμο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο. Συγκεκριμένα, με το εν λόγω άρθρο προβλέπεται ότι:

«1. Από την 1η.1.2024 αίρεται η αναστολή της ισχύος διατάξεων νόμων, κανονιστικών πράξεων, συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων, οι οποίες προβλέπουν αυξήσεις μισθών ή ημερομισθίων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων περί υπηρεσιακών ωριμάνσεων, με μόνη προϋπόθεση την πάροδο συγκεκριμένου χρόνου εργασίας, όπως το επίδομα πολυετίας, το επίδομα χρόνου εργασίας, το επίδομα τριετίας και το επίδομα πενταετίας, η οποία επιβλήθηκε με το άρθρο 4 της υπ' αρ. 6/28.2.2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 38), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (Α' 28).

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1, των οποίων η αναστολή αίρεται, ισχύουν τα εξής:

α) Η προϋπηρεσία κάθε εργαζομένου, που είχε προσληφθεί πριν από τη 14η.2.2012, όπως η προϋπηρεσία αυτή είχε διαμορφωθεί τη 14η.2.2012 οπότε και ανεστάλη η συμπλήρωσή της, συνεχίζει να συμπληρώνεται μετά από την 1η.1.2024.

β) Η προϋπηρεσία κάθε εργαζομένου, που προσλήφθηκε μετά από τη 14η.2.2012, ξεκινά να συμπληρώνεται μετά από την 1η.1.2024.

3. Ειδικώς για την προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας σε όσους εργαζόμενους αμείβονται με τον νομοθετημένο μισθό ή ημερομίσθιο, ως χρόνος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται ο χρόνος εξαρτημένης σύμβασης ή σχέσης εργασίας, που έχει διανυθεί σε οποιονδήποτε εργοδότη και σε οποιαδήποτε ειδικότητα πριν από τη 14η.2.2012 και μετά από την 1η.1.2024. Η κατά τα ανωτέρω προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας καθορίζεται ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους με εξαρτημένη σχέση εργασίας, σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως τρεις (3) τριετίες και συνολικά σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία εννέα (9) ετών και άνω.

β) Για τους εργατοτεχνίτες, με εξαρτημένη σχέση εργασίας σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως έξι (6) τριετίες και συνολικά τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία δεκαοκτώ (18) ετών και άνω.»

Σημειώνεται δε ότι με τη διαδικασία των συλλογικών διαπραγματεύσεων του ν.1876/1990 (Α' 27) όπως ισχύει, μπορούν να καθοριστούν υψηλότερες αμοιβές για κάποιον κλάδο ή επάγγελμα και ότι σήμερα βρίσκονται σε ισχύ 45 συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εκ των οποίων 26 Κλαδικές και 19 Ομοιοεπαγγελματικές.

Β. Αύξηση των κύριων συντάξεων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ

1. Σύμφωνα με την παρ. 4α του άρθρου 14 του ν.4387/2016 (Α' 85), όπως ισχύει, από 1.1.2023, το συνολικό ποσό της σύνταξης αυξάνεται κατ' έτος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με βάση τον συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους, διαιρούμενου δια του δύο (2) και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή.

2. Στη συνέχεια με το άρθρο 18 του ν. 4997/2022, όπως ισχύει, προβλέφθηκε ότι η ΚΥΑ της παρ. 4α του άρθρου 14 του ν.4387/2016 (Α' 85), περί καθορισμού του συνολικού ποσού της σύνταξης που αυξάνεται από την 1.1.2023 κατ' έτος, εκδίδεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Εισηγητική Έκθεση του κρατικού προϋπολογισμού. Διαφορές μεταξύ των στοιχείων της Εισηγητικής Έκθεσης του

Διανομή μέσω 'ΤΡΙΔΑ' με ΑΠ:28014 από ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ με UID:

661501b05d07ba7b7f5c8179 στις 12/04/24 09:45

Σελίδα 2 από 5

κρατικού προϋπολογισμού και των αντίστοιχων στοιχείων που δημοσιεύει η Ελληνική Στατιστική Αρχή λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό του συντελεστή αύξησης των συντάξεων στην απόφαση του πρώτου εδαφίου που αφορά στο αμέσως επόμενο έτος και αποδίδονται.

3. Με βάση τα ανωτέρω, εκδόθηκε η αριθ. 126331/28.12.2022 ΚΥΑ, με την οποία το συνολικό ποσό των κύριων συντάξεων του e-ΕΦΚΑ με έναρξη καταβολής μέχρι και την 31.12.2022 αυξήθηκε **από 1.1.2023 κατά ποσοστό 7,75%** και στη συνέχεια εκδόθηκε η αριθ. 108117/07.12.2023 ΚΥΑ με την οποία αυξήθηκαν εκ νέου **από 1.1.2024** οι κύριες συντάξεις του Φορέα με έναρξη καταβολής μέχρι και την 31.12.2023 κατά ποσοστό **3,00%**.

Γ. Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου περί απασχόλησης συνταξιούχων

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 114 του ν.5078/2023, αντικαταστάθηκε το άρθρο 20 του ν.4387/2016 και εισάγεται ένα νέο ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο για την απασχόληση συνταξιούχων από 01/01/2024. Οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος, αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας, επαγγελματική νόσο) και γήρατος με αιτία την αναπηρία που αναλαμβάνουν υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του e-Ε.Φ.Κ.Α. απασχόληση, συνεχίζουν, κατά την διάρκεια αυτής να λαμβάνουν το σύνολο της κύριας και επικουρικής σύνταξης που δικαιούνται από τον Φορέα στο ακέραιο, ενώ για την ασφάλιση του απασχολούμενου συνταξιούχου καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με την ασφαλιστέα απασχόληση. Επίσης οι συνταξιούχοι καταβάλλουν πόρο μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ e-Ε.Φ.Κ.Α..

2. Σύμφωνα εξάλλου με την παράγραφο 2 του ανωτέρω άρθρου, η εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη γήρατος, κύρια και επικουρική, προσώπων που αναλαμβάνουν υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ απασχόληση σε Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης αναστέλλεται για όσο διάστημα συνεχίζεται αυτή, εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό δεύτερο (62ο) έτος της ηλικίας τους. Μετά τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας, σταματά η αναστολή και οι συνταξιούχοι της κατηγορίας αυτής υποχρεούνται να καταβάλλουν τον επιπλέον πόρο μη ανταποδοτικού χαρακτήρα υπέρ e-ΕΦΚΑ, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 114 του ανωτέρω νόμου.

3. Από την καταβολή του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ της παρ. 3 του άρθρου 114 του ν.5078/2023, **εξαιρούνται:**

α. Τα άτομα με ψυχική αναπηρία του άρθρου 23 του ν. 4488/2017 (Α' 176).

β. Οι συνταξιούχοι του ν. 612/1977 (Α' 164) και των διατάξεων που παραπέμπουν σε αυτόν.

γ. Οι συνταξιούχοι του τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 (Α' 210).

δ. Όσοι λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα ή το αντίστοιχο επίδομα του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007.

ε. Οι πολύτεκνοι, των οποίων το ένα τουλάχιστον των τέκνων είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του εικοστού τέταρτου (24ου) έτους της ηλικίας του ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία.

στ. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 (Α' 85).

ζ. Οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας, επαγγελματική νόσο).

Δ. Μέτρα ενδυνάμωσης των συνταξιούχων λόγω αναπηρίας

1. Θέσπιση κατώτατου ορίου συντάξεων λόγω θανάτου/αναπηρίας οφειλόμενης σε εργατικό ατύχημα

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.4499/2017 επήλθαν βελτιωτικές μεταβολές στη σύνταξη λόγω θανάτου του άρθρου 12 του ν.4387 / 2016. Πιο συγκεκριμένα, με τις διατάξεις της παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου θεσμοθετείται η χορήγηση αυτοτελούς κατώτατου ορίου σύνταξης στον επιζώντα ή και στον διαζευγμένο σύζυγο, στα δικαιοδόχα τέκνα καθώς και στα δικαιοδόχα τέκνα που είναι ορφανά από τους δύο γονείς.

Ως κατώτατο ποσό σύνταξης λόγω θανάτου ορίζεται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του ν.4387 / 2026 για 20 χρόνια ασφάλισης, το οποίο από 01.01.2024 ορίστηκε στα 426,17 ευρώ. Αν ο θανών έχει λιγότερα από 20 χρόνια ασφάλισης το ανωτέρω ποσό μειώνεται κατά 1,25% για κάθε έτος που υπολείπεται των 20 ετών και μέχρι τα 15 έτη ασφάλισης, ενώ αν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντα είναι μικρότερος των 15 ετών χορηγούνται ως κατώτατο ποσό τα 399,54 ευρώ.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4387/2016 το ποσό της σύνταξης δικαιούχου σύνταξης αναπηρίας οφειλόμενης σε εργατικό ατύχημα δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στο 2πλάσιο της εθνικής σύνταξης για 20 χρόνια ασφάλισης, δηλαδή από 1.1.2024 σε 852,34 ευρώ.

Σημειώνεται ότι η θεσμοθέτηση αυτοτελούς κατώτατου ορίου σύνταξης λόγω θανάτου και σύνταξης αναπηρίας οφειλόμενης σε εργατικό ατύχημα αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς εγγυάται ένα κατώτατο ποσό σύνταξης που δεν συναρτάται με την καταβολή εισφορών ούτε με το ύψος των αποδοχών ή του εισοδήματος του παθόντος ή και θανόντος και ουσιαστικά, εξασφαλίζει σε ευπαθείς ομάδες χαμηλοσυνταξιούχων ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

2. Ενοποίηση προϋποθέσεων χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο.

Με το άρθρο 11Α του ν.4387/2016 (Α' 85), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 26 του ν.4997/2022 (Α' 219), ενοποιήθηκαν από την ισχύ των ανωτέρω διατάξεων (25/11/2022) οι προϋποθέσεις χορήγησης από τον e-ΕΦΚΑ κύριας σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο για όλους τους πρώην φορείς και πλέον απαιτείται ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, με βάση πιστοποίηση από το ΚΕ.Π.Α και συνυπολογισμό ποσοστού ασφαλιστικής αναπηρίας της παρ.2 του άρθρου 11Α. Στις περιπτώσεις που η αναπηρία προϋπήρχε της υπαγωγής στην ασφάλιση (προϋπάρχουσα αναπηρία) ο ασφαλισμένος/η μπορεί να θεωρηθεί ως άτομο με αναπηρία, εφόσον η αναπηρία με την οποία υπάχθηκε στην ασφάλιση επιδεινώθηκε ή εμφανίστηκαν νέες παθήσεις μετά την ασφάλιση, σε ποσοστό τουλάχιστον 40% (δηλαδή ελάχιστο ποσοστό επιδείνωσης ή νέας πάθησης τουλάχιστον 20 %).

Ε. Παροχή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης για την προστασία των συνταξιούχων από τον πληθωρισμό.

Με το άρθρο 80 του ν. 5036/2023 προβλέφθηκε η χορήγηση έκτακτης εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης σε συνταξιούχους του e-Ε.Φ.Κ.Α., στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου μηνός Δεκεμβρίου 2022 ύψους έως 1600,00 € και με το άρθρο 123 του ν. 5078/2023 προβλέφθηκε η χορήγηση έκτακτης εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης στους συνταξιούχους γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου του e-Ε.Φ.Κ.Α, στους οποίους καταβλήθηκε κύρια σύνταξη μηνός Οκτωβρίου 2023 και οι οποίοι κατά τον μήνα αυτό είχαν

ποσό προσωπικής διαφοράς συντάξεων, συμψηφιστέας με την ετήσια αναπροσαρμογή των συντάξεων, μεγαλύτερο των δέκα (10) ευρώ.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ